

RC-1115-16

B. Ed. (Basic Education) Examination
April / May – 2010
Paper - III : Modern Trends of
School Education & Educational Management
(Old Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

RC-1115

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
B. Ed. (Basic Education)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
Paper - III : Modern Trends of School Education (Old)	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 1 <input type="text"/> 1 <input type="text"/> 1 <input type="text"/> 5	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text"/> 1
Student's Signature	

૧ નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો :

૨૦

- (૧) આશ્રમશાળાનું મહત્વ સમજાવો.
- (૨) શિક્ષકની વ્યાવસાયિક સજ્જતા સુધારણામાં CTEનો ફાળો જણાવો.
- (૩) નઈ તાલીમ શિક્ષણનો ઇતિહાસ જણાવી તેની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (૪) આજના યુગમાં શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમની શી જરૂરિયાત છે ?
- (૫) અપવ્યય થવાનાં મુખ્ય કારણો જણાવો.
- (૬) “માધ્યમિક શિક્ષણમાં ટ્યૂશનપ્રથા એક અનિવાર્ય દૂષણ છે.” વિધાન ચર્ચો.
- (૭) આદર્શ નિવાસી શાળા વિશે ટૂંકમાં સમજાવો.
- (૮) માધ્યમિક શિક્ષક ટ્રિબ્યુનલનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.

૨ પ્રચલિત કેળવણી અને નઈ તાલીમને ધ્યાનમાં રાખી નીચેના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો :

- (૧) નઈ તાલીમની વિશિષ્ટતાઓ
- (૨) પ્રવર્તમાન કેળવણીમાં નઈ તાલીમના તત્ત્વો
- (૩) ઉત્તર બુનિયાદી અને ઉચ્ચતર ઉત્તર બુનિયાદી અભ્યાસક્રમોનું વિષય માળખું.

અથવા

૨ માધ્યમિક શિક્ષક-પ્રશિક્ષણને ધ્યાનમાં રાખી નીચેના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો :

- (૧) શિક્ષક-પ્રશિક્ષણનો અર્થ
- (૨) પૂર્વસેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણની મર્યાદા
- (૩) પૂર્વસેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણની મર્યાદા દૂર કરવાના ઉપાયો.

૩ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ)

- (૧) આદિવાસી પછાત વર્ગના બાળકોના પ્રશ્નો
- (૨) માધ્યમિક શિક્ષણધારાની મહત્ત્વની જોગવાઈઓ
- (૩) NCTEનાં કાર્યો
- (૪) વહીવટની દૃષ્ટિએ શાળાના પ્રકારો
- (૫) કન્યા કેળવણીની સમસ્યા અને ઉપાયો.

RC-1116

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :

Name of the Subject :

Subject Code No. :   Section No. (1, 2,.....) :

Seat No. :

Student's Signature

૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે પાંચના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૨૦

- (૧) શાળા વ્યવસ્થાપનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (૨) માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડનાં કાર્યો જણાવો.
- (૩) શૈક્ષણિક ગુણવત્તાનો આધાર અનુભવી અને નિષ્ઠાવાન કાર્યકર્તા પર છે. સમજાવો.
- (૪) શાળામાં વૃક્ષારોપણપર્વ શા માટે ઉજવવામાં આવે છે ?
- (૫) ધ્વજવંદનના કાર્યક્રમ દ્વારા રાષ્ટ્રસન્માનની ભાવના કેવી રીતે તૈયાર થાય છે ?
- (૬) શાળા સંચાલન અને વ્યવસ્થામાં કઈ કઈ બાબતોમાં વિદ્યાર્થીઓ સહભાગી બને છે ?
- (૭) શાળામાં સમયપત્રક બનાવવા કઈ કઈ બાબતો ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ ?
- (૮) શાળા અંદાજપત્રના આયોજનમાં કઈ કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખશો ?

૨ શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપનની વિવિધ પ્રક્રિયાઓમાં નીચેની બાબતો વિગતે સમજાવો. ૧૫

- (૧) સંગઠન
- (૨) નવવિચારશીલતા
- (૩) પ્રતિનિધિત્વતા.

અથવા

૨ જીવનલક્ષી શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓનો અર્થ આપી તેના આયોજન અને સંચાલન વિશે સમજ આપો : ૧૫

- (૧) પ્રાર્થના સંમેલન
- (૨) શૈક્ષણિક રમતોત્સવ
- (૩) શાળાભાગ.

૩ નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પર ટૂંકનોંધ લખો :

૧૫

- (૧) શાળામાં શિસ્ત અને સ્વશાસન
  - (૨) શાળામાં અધિક્ષણ અને નિરીક્ષણ
  - (૩) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપનમાં માનવીય સંબંધો
  - (૪) શાળા તેમજ છાત્રાલયની ભૌતિક સુવિધાઓ
  - (૫) નઈ તાલીમમાં છાત્રાલયનું મહત્ત્વ.
-